

FISKERIUTVALGETS INNSTILLING

Styret i Finnmark AP har i sak 51/16 i sitt møte den 03.06.2016 oppnevnt et fiskeriutvalg som fikk følgende mandat:

Med bakgrunn i den skjeve utviklingen av fiskebåter og antall fiskere i henholdsvis Øst- og Vest-Finnmark gis utvalget følgende mandat:

- Utvalget bes drøfte situasjonen og om mulig peke på årsakene til den skjeve utviklingen.**
- Utvalget fremmer forslag til tiltak som kan bidra til utvikling av en rettferdig, positiv og framtidsrettet fiskerinæring i Finnmark.**

I sin begrunnelse skriver styret følgende:

Finnmark er et fiskerifylke, og vårt mål er å styrke fiskeriene i alle kystkommunene og høste fordeler av vår nærhet til ressursene. Utviklingen innen fiskerinæringen.

Finnmark er ulik i fylket som helhet. Vi kan registrere at antall båter og antall fiskere er økt i kommunene fra og med Nordkapp og østover. Dette er ei gledelig og positiv utvikling for disse kommunene. I Vest-Finnmark er derimot utviklingen helt motsatt, med stor nedgang i antall båter og antall fiskere.

Finnmark Arbeiderparti mener at utviklinga i fiskerifylket Finnmark må justeres slik at hele fylket kan oppleve en positiv vekst.

Utvalget leverer sine forslag innen utgangen av oktober 2016, og Finnmark Arbeiderparti tar sikte på at forslagene blir behandlet på Finnmark Arbeiderpartis representantskapsmøte 26.november 2016.

Utvalget bes i tillegg komme med innspill og forslag på reaksjoner på aktuelle fiskeripolitiske spørsmål som måtte dukke opp i løpet av 2016, herunder Eidissen-utvalgets innstilling og det såkalte «plikt»-utvalgets innstilling.

Utvalget fikk slik sammensetning:

Leder Arvid Mathisen, Måsøy Arbeiderparti
Berit Hågensen, Hammerfest Arbeiderparti
Hanne Nielsen, Hasvik Arbeiderparti
Roger Hansen, Nordkapp Arbeiderparti

Tomas Sagen, Lebesby Ap, styret i Finnmark Ap

Ragnhild Aslaksen, Vadsø Ap, 1. vara til Sametinget fra Østre krets

I tillegg har fylkessekretær John Erik Pedersen tiltrådt utvalget.

Utvalget har valgt å se på aktuelle saker som har størst betydning for utviklingen av fiskerinæringa i Finnmark både på kort og lang sikt.

Utvalget har hatt 3 telefonmøter og et fysisk møte og avleverer herved sin innstilling.

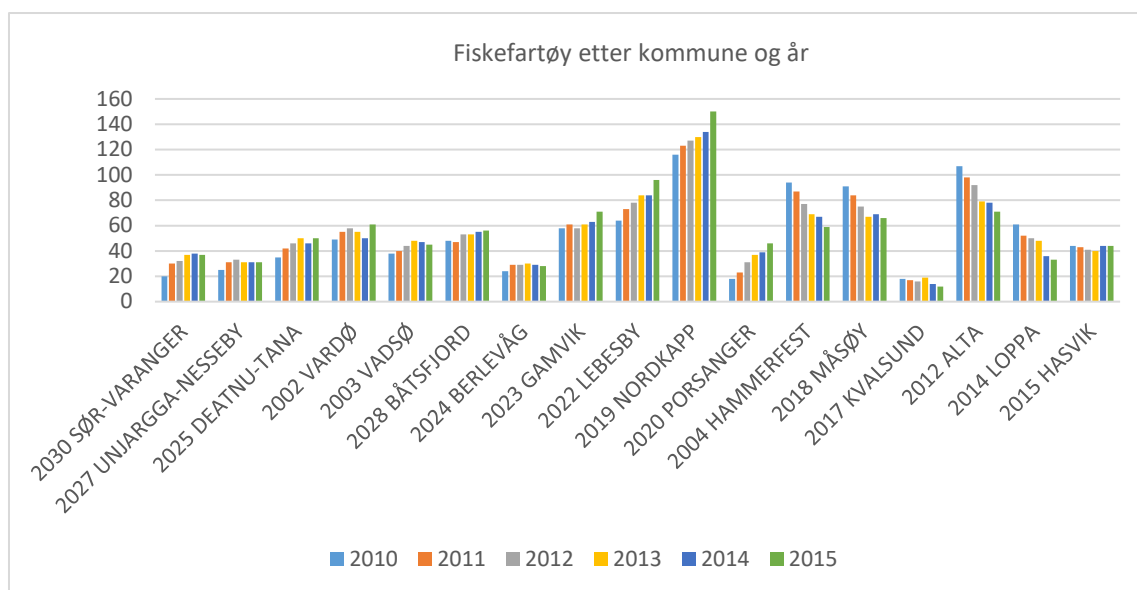
Utviklingstrekk i Finnmark

Med bakgrunn i styrets bestilling og begrunnelse for mandatet, har utvalget drøftet den skjeve utviklingen av antall fiskere og fiskeflåte i de ulike kommunene i Finnmark. En utvikling som har skjedd over de siste årene. Utviklingen dokumenteres gjennom tabellene som legges ved og som er hentet fra Fiskeridirektoratets statistikkbank. Se **vedlegg 1**.

Fartøyutviklingen

Når det gjelder fartøyutviklingen viser tallene at kommunene i Øst-Finnmark i tillegg til Nordkapp og Porsanger, har hatt en positiv utvikling mht antall fiskefartøy under 15 meter og da særlig under 11 meter. Kommunene vest for Nordkapp derimot har en negativ utvikling i de samme lengdegrupper. Utvalget er av den formening at et slikt klart skille tydelig henger sammen med reguleringene for kongekrabbefisket. Reguleringene tilsier at fartøy øst for 26 ° Ø (som går ved Nordkapp) har tilgang til egen kvote for fiske etter kongekrabbe, i tillegg til at de samme fartøy kan delta i det såkalte utryddingsfiske (fritt fiske) vest for 26 ° Ø. Mens fartøy vest for 26 ° Ø ikke har tilgang til fiske i det regulerte området. Det er kun noen få fartøy hjemmehørende vest for denne grensen som fyller kriteriene/vilkårene for deltakelse i det regulerte fisket. Slik utvalget ser det, er det kvoteregulerte kongekrabbefisket så attraktivt at det rekrutterer både fiskere og ny flåte mellom 6 – 11 meter.

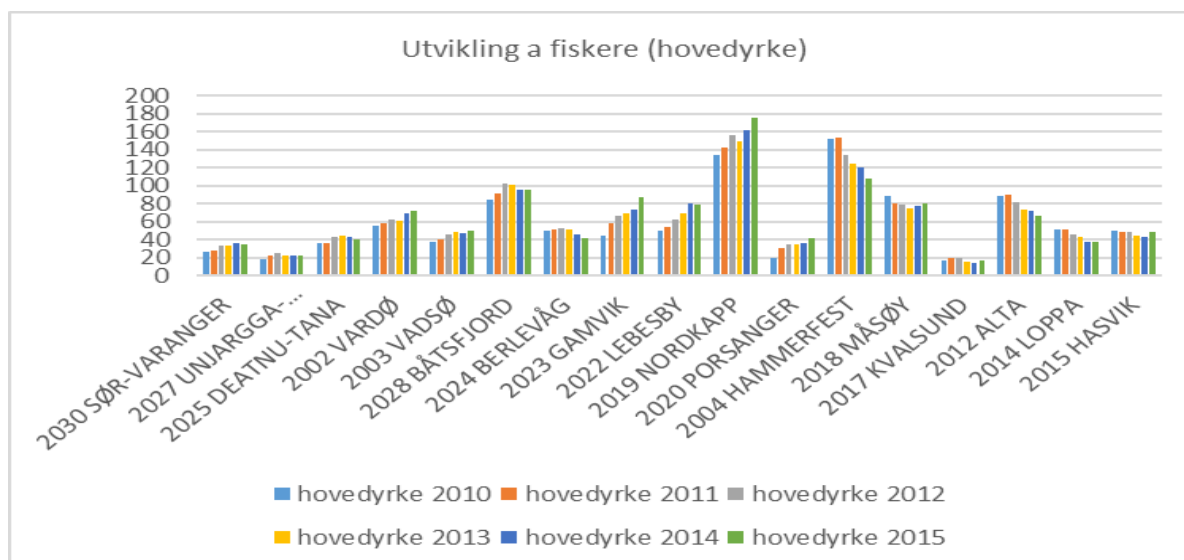
Ser man på utviklingen av fiskeflåten over 11 meter, synes utviklingen i Øst og Vest-Finnmark å være noenlunde lik. Generelt er det her en bekymringsfull nedgang i antall fiskefartøy. Dette henger nok sammen med at man over år har hatt en teknologisk utvikling innenfor flåteleddet og i tillegg drevet en strukturering av fiskeflåten for å bedre lønnsomheten. Det skjer også et betydelig salg av fiskekvoter ut av fylket. Noe som bekreftes av fiskeridirektoratet, men som det pr dato ikke finnes statistisk materiale for. Dersom det er slik at det selges (flyttes) mere kvoter sørover enn nordover bør dette bekymre hele Finnmark.

Utvikling antall fiskere

Samtidig som utviklingen innenfor fiskeflåten har funnet sted, med en økning i antall fartøy øst for Nordkapp og det motsatte i kommunene vest for Nordkapp, er utviklingen av antall fiskere med fiske som hovedyrke i de samme områdene den samme. De siste 6 årene har kommunene i Øst-Finnmark inkludert Nordkapp og Porsanger hatt en vekst, mens kommunene i Vest-Finnmark har tilsvarende nedgang.

Det er verdt å merke seg at eneste unntaket i Vest-Finnmark er Hasvik kommune som har en begrenset nedgang og en mere stabil utvikling. Utvalget har grunn til å tro at dette kan skyldes «Riston-fondet». Tråleren «Atlantic Viking» som var eid av Giske Havfiske AS hadde i sin tid leveringsavtale og leveringsplikt av sine fangster i Sørvær i Hasvik kommune. For å komme seg fri fra leveringsavtalen, betalte eierne 17,5 mill kr som i dag står på fond og kan benyttes til å kjøpe andeler i større fiskebåter som leverer i Hasvik kommune. Dette har etter manges mening resultert i flere fiskebåter og en stabilitet i antall fiskere i Havik kommune.

Fiskeindustriens råstoffbehov

Totalt landes det over 230 000 tonn fisk i Finnmark hvert år av norske og utenlandske fartøy. Av dette er vel 140 000 tonn ferskt råstoff. Fiskeriene i Finnmark er veldig sesongbetont og hvor mye råstoff den enkelte bedrift må ha for å holde full produksjon hele året er vanskelig å tallfeste. Men som et eksempel kan nevnes at i kommunen Måsøy mottar de tre fiskeindustrianleggene årlig omkring 30 – 35 000 tonn råstoff. Dette er imidlertid ikke nok for å opprettholde en helårig drift med full sysselsetting. Slik er det vel hos de fleste fiskeindustrianlegg i Finnmark?

Det blir derfor viktig å sette fokus på denne utfordringen framover. Det må være et mål for alle at fiskeindustrien skal få tilført nok råstoff over hele året slik at sysselsettingen blir helårlig. En sesongbetont produksjon i fiskeindustrien skaper usikkerhet mht bosetting, noe som gjenspeiles i befolkningsnedgang på kysten.

Nedbyggingen av flåte i Finnmark betyr også at fiskeindustrien blir mer og mer avhengig av fremmedflåte. Et annet moment er at en satsing på mindre fartøy fører til svakere råstofftilførsel fra egen flåte. Spørsmålet blir da om det er en slik utvikling som tjener Finnmark best og som Finnmark AP ønsker?

Kongekrabbefiske

Kongekrabbefisket er regulert øst for 26° Ø (Nordkapp) med kvoter. Dvs at fiskere med fartøy i alle kommuner øst for denne grensen i tillegg til Nordkapp og Porsanger har rett til krabbekvote. De samme rettigheter har ikke fiskere og fiskeflåte vest for denne grensen. Kongekrabbefiske er i år regulert slik at alle fiskere med fartøy i størrelse 6 – 15 m har adgang til dette fiske med en garantert kvote på 0,46 tonn (0,1 kvotefaktor). Så tildeler Fiskeridirektoratet høyere kvote basert på eiers sluttседler fra omsetning av andre arter i 2015. Har man fisket for over 100 000 kr får man full kvote på 4,6 tonn (kvotefaktor 1). I åpen gruppe er det båter mellom 6 og 15 m som har rett til å delta i fiske. I lukket gruppe gjelder det båter under 21 m.

Grensen ved 26°Ø er satt for å hindre spredning av kongekrabbe vestover. Vest for grensen er det fritt fiske for alle uansett om en har kvote øst for grensen eller ikke. Her skal det foregå et utryddingsfiske. Reguleringene med kvoter og fortrinnsrett for fiskere øst for grensen kom som en følge av at fiskerne her hadde store plager i andre fiskerier pga kongekrabben. Det frie krabbefisket vest for 26°Ø (utryddingsfisket) har gitt store arealmessige konflikter for hjemmeflåten i Måsøy ved at båter fra hele landet har satt ut mange tusen krabbeteiner på fiskefeltene. Inntektene fra dette fiskeriet er heller ikke i nærheten så lønnsomt for de fleste på grunn av den store konkurransen. Særlig for den mindre flåte føles situasjon svært urettferdig, noe som har ført til at mange fiskere har valgt å flytte til f.eks. Porsanger eller andre kommuner i Øst-Finnmark for å kunne få tilgang til kvotefisket etter krabbe.

Som en illustrasjon på de plagene Måsøyfiskerne hevder, plottet Kystvakt 9. juni 2016 dette kartet som viser mengden fartøy og krabbeteiner i Måsøyområdet – vest for 26° Ø

Denne situasjonen har gjort at det lenge har vært et krav om at Måsøyfiskerne også skal kompenseres med kongekrabbekvote øst for 26° Ø. Ved behandlingen av Meld. St. 17 (2014–2015) Evaluering av forvaltningen av kongekrabbe, ble det vurdert om områdeadgangen også skulle utvides til å omfatte Måsøy kommune. AP og SP fremmet forslag om å gi Måsøyfiskerne kvote for å kunne fiske i det regulerte området..

Dette ble begrunnet med at fiskerne fra Måsøy kommune hadde like store ulemper som de i øst. Flertallet bestående av Høyre, Frp, Krf og V, fant i 2015 ikke å ville gjøre endringer i områdeadgangen.

Turistfiske

Over flere år har man sett at turistfisket har utviklet seg. Stadig flere anlegg «popper opp» og blir en positiv aktivitet for mange små lokalsamfunn. Bofasilitetene blir bedre og fartøyene som brukes til slikt fiske er rimelig gode og hensiktsmessige. I dag finnes det ikke noe eksakt regelverk for slike etableringer og hvem som helst kan starte sin egen virksomhet.

Selv om det brukes godkjent redningsutstyr mv under utøvelse av dette fisket, har vi hatt ulykker som gjerne skulle ha vært unngått. De aller fleste av fisketuristene som deltar i turistfiske, er ofte folk med lite kjennskap og kunnskap om det å drive fiske i farvann langs

Finnmarkskysten. Det vil derfor ikke være urimelig at man setter krav til de som skal utøve slik aktivitet; hvordan fisket skal utøves, kurs i redning og kjennskap/kunnskap om havområdene de fisker i.

Et annet og kanskje større langsiktig problem er all den mengden fisk som de tar opp uten at den registreres noe sted. Mao så har man ingen oversikt over hva slags fisk og hvilke fiskemengder som fiskes av denne gruppen. I den sammenheng skal man også være klar over at bestanden av kysttorsk og andre arter i kyst og fjordområdene, er under sterkt press og derfor sterkt betenkelig at det ikke registreres hva som blir fisket opp.

Til stadighet blir flere tatt på grensen i forsøk på å ta med mye mere fisk enn det tillatte. Samtidig som dette skjer foreslår fiskeriministeren å øke kvoten som den enkelte turistfisker kan ta med ut av landet. Dette kan ikke være en riktig måte å møte utfordringene man har mht oppfisket kvantum og utførsel av bearbeidet fisk som turistfiskerne tar med? Med det omfanget turistfisket har i dag, så må man få regelverk på plass med hensyn til registrering av fangst samt opplæring/kursing av turistfiskerne som kommer hit. Selskapene må registreres med det antall båter de har. Følger man ikke de reguleringer/registreringer som det settes krav til, bør man vurdere straffereaksjoner mot anleggseierne, med for eksempel bøter.

Regler se vedlegg 5

Ferskfiskordningen

Ordningen ble innført i 2013 og innebærer at fartøy som lander all fangst fersk får et kvotetillegg på torsk. Kvotetillegget gis som en videreføring av tidligere bifangstordninger og er uavhengig av om fartøyet har torskekvote igjen eller ikke.

Kystfiskefartøy i åpen og lukket gruppe med lasteromskapasitet under 500m³ som fisker med konvensjonelle redskap, kan delta i ordningen. Ferskfiskordningen fører til at industrien får tilført mere ferskt råstoff til sin produksjon. Dette er positivt for alle parter da industrien kan opprettholde en god produksjon og fiskerne får en større kvoteandel som forbedrer den totale lønnsomheten. **Regler se vedlegg 5**

Pliktkommisjonens rapport og forslag

Torsketrålernes plikter bør avvikles!

Regjeringas ekspertgruppe, den såkalte pliktkommisjon, har 12. oktober 2016 levert sine forslag. De er klare i sin oppfatning av hva som var intensjon med torsketrålkonsesjonene og de plikter som i sin tid ble knyttet til mange av konsesjonene. Det tragiske skjer når kommisjonen trekker sine konklusjoner. Manglende oppfølging av pliktene, utvanning og omgjøring av pliktene i redernes favør og tilpasninger gjennom dispensasjoner fra deltakerloven skal honoreres med et nærmest evigvarende eierskap til 15 – 20 % av den norske totalkvota av torsk. Dette kan ikke aksepteres.

I forkant av rapporten og innen den høringsfrist som var satt, avga fiskeriutvalget uttalelse til styret i FAP. Utvalget har forstått det slik at styret sluttet seg til vår uttalelse og denne ble videresendt som høringsvar til kommisjonen. Uttalelsen i sin helhet ligger som **vedlegg 2**.

Fiskeriministeren har sendt Pliktkommisjonens rapport på høring med høringsfrist 23. nov. 2016.

«Ekspertgruppen mener derfor at en oppheving av pliktsystemet mot en omfordeling av ressurser vil tjene kystsamfunnene bedre enn en fortsettelse eller justering av dagens ordning. Det er ekspertgruppens klare oppfatning at en oppheving av pliktsystemet forutsetter at de verdier som pliktene i dag faktisk bidrar med til kystsamfunnene fortsatt kommer kystsamfunnene til gode, og at man søker å realisere de intensjoner som lå bak pliktene. Noe annet ville være å undergrave det livsgrunnlag som kystsamfunnene har bygget opp gjennom årtier, der det blant annet er lagt til rette for trålernes næringsvirksomhet.» Sier ekspertgruppen i rapportens sammendrag (4 avsnitt s. 7).

Pliktkommisjonen fremhever at intensjonen bak pliktene og verdien de faktisk utgjør skal være avgjørende for hvordan kystsamfunnene skal kompenseres. Det er i denne verdifastsettelsen pliktkommisjon og alle de som har kjempet for å innskjerpe pliktsystemet skiller lag.

Mens pliktkommisjonen anslår verdien av tilbudsplikten (den tidligere leveringsplikten) og bearbeidingsplikten til O, og verdiene av aktivitetsplikten til 20 – 25 % av råstoffet knyttet til konsesjonen, må Finnmark Arbeiderparti kreve at verdien settes til minimum 50 % av råstoffet knytte til konsesjoner med plikt.

Pliktkommisjonens oppsummering og forslag legges som **vedlegg 3**.

Forslag til tiltak

1. Kvotebank

I dag er det fri handel med fiskekvoter. I tillegg har man en utvikling av en flåtestruktur der fler og fler lokalsamfunn bygger opp en fiskeflåte med mindre fartøy. Dette kan i verstefall få store konsekvenser for Finnmark. Lokalsamfunn og fiskeindustrien blir mer og mer avhengig av råstoff fra fremmedflåte, samtidig som man bygger ned grunnlaget for å kunne være med i konkurransen om kjøp av fiskekvoter. Fiskekvoter som kan gi grunnlag for investeringer i større fiskefartøy og dermed større råstofftilgang fra lokal flåte. Finnmark AP har i sitt valgprogram for inneværende periode en rekke tiltak som kan styrke en flåtefornyelse. Spesielt vil utvalget peke på følgende tiltak:

- *Styrke muligheten for å kjøpe fartøy med kvoter tilbake til Finnmark ved blant annet å opprette et investeringsfond og å styrke fylkeskommunens rekrutteringsfond.*
- *Vurdere kvotebonus for fiskere bosatt i Finnmark for å kompensere for verdiforringelse ved kjøp av kvoter.*
- *Kreve at det kvantum som ligger i trålkonsesjoner med leveringsplikt i Finnmark blir landet ved de anlegg i Finnmark der det er leveringsplikt.*
- *Kreve forutsigbarhet i rammebetingelsene ved at dagens kvoter ikke flyttes fra mindre flåtegrupper og over til større flåtegrupper.*
- *Jobbe for at ferske leveranser prioriteres gjennom kvotesystemet.*

I en dialogkonferanse i Honningsvåg i regi av Nordkappregionen Næringshage fremmer man forslag om en regional kvotebank etter modell fra den såkalte «Riston-saken». Riston-fondet har vist sin berettigelse og utvalget tror det kan være et godt tiltak og et virkemiddel for å kunne delta i «kampen» om fiskekvoter. Som statistikken viser har Hasvik kommune greid gjennom Riston-fondet å stoppe en negativ utvikling mht antall fiskere og fiskeflåte. En kvotebank, enten den er i den enkelte kommune, mindre regioner eller på fylkesnivå, bør utredes nærmere både i forhold til det juridiske og det praktiske.

Utvalget støtter FAP,s vedtatte tiltak i gjeldende valgprogram. Det må settes i gang et politisk konkret arbeid gjerne gjennom fylkeskommunen, for å vurdere kvotebank for Finnmark, eller kvotebanker i mindre enheter der flere kommuner går sammen. I den forbindelse er det viktig å få avklart de juridiske sidene, samt mulig finansiering av et slikt tiltak. Utvalget er av den formening at kvotebank er et mer egnet tiltak enn auksjon av kvoter, slik Pliktkommisjonen foreslår.

2. Krabbefisket

Stortingsrepresentantene Frank Bakke-Jensen fra Høyre og Oskar J. Grimstad fra Fremskrittspartiet har 6. oktober fremmet et representantforslag (Dokument 8-7 S (2016-2017) om å utvide områdeadgangen i det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe. Forslaget i sin helhet lyder:

Stortinget ber regjeringen endre vilkårene for å kunne delta i åpen gruppe i kystfartøygruppens fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område slik at også fartøy som er registrert i resten av Finnmark, kan delta på samme vilkår som fartøy fra Øst-Finnmark. Videre bes regjeringen presentere en opptrappingsmodell for aktivitetskravet slik at man sikrer at denne retten tilkommer aktive fiskere. Endringen bør gjøres gjeldende fra 2017. Vedlegg 4

Forslaget har støtte fra Senterpartiet og dermed kan det se ut som det er flertall for forslaget i Stortinget.

Ingrid Heggø AP er satt på som saksordfører for saken. Etter det vi forstår vil saken sendes på skriftlig høring og sluttbehandlingen vil derfor ikke finne sted før i desember måned.

Samtidig som saken fremmes i Stortinget har Fiskeridirektoratet sendt på høring forslag til reguleringer for 2017. Fiskeridirektoratet skriver i den forbindelse bla følgende:

De siste årene har både NFD og Fiskeridirektoratet mottatt innspill om at også fartøy fra Vest-Finnmark bør få adgang til å fangste kongekrabbe i kvoteregulert område, og dette har også vært tema i tidligere høringer. Det vises til at fiskere også er plaget med kongekrabben i Vest-Finnmark, og i tillegg utøves det periodevis et intensivt desimeringsfiske i områder i Vest-Finnmark som er til fortrenghet for utøvelsen av andre tradisjonelle fiskerier. Dette uten at det frie kongekrabbefiske i Vest-Finnmark gir muligheter som kan sies å kompensere for ulempene. Det er videre erfart at forskjellen i driftsmulighetene for fartøyeiere fra Vest-Finnmark og Øst-Finnmark har medført en uheldig situasjon, ved at fartøyeiere flytter fra vest til Øst-Finnmark for å forbedre sitt driftsgrunnlag. Det er derfor behov for å vurdere om også fartøyeiere fra Vest-Finnmark skal gis adgang til den kvoteregulerte fangsten i Øst-Finnmark. Fiskeridirektøren legger til grunn at grensen for kvoteregulert område ikke endres, men at vilkårene for deltakelse i åpen gruppe i kvoteregulert område endres til å også inkludere merkeregistrerte fartøy i Vest-Finnmark mellom 6-15 meter største lengde og fartøyeiere ført i fiskermanntallet i Vest-Finnmark. Det er per 10. oktober 250 merkeregistrerte fartøy i Vest-Finnmark med en største lengde mellom 6 til 15 meter, hvorav 8 allerede har deltakeradgang i lukket gruppe. Det forventes at det vil komme inn flere fartøy enn de 242 som per i dag kvalifiserer seg. Det er 452 personer registrert i fiskermanntallet i Vest-Finnmark per 10. oktober 2016, fordelt på 355 på blad B og 97 på blad A. Til sammenlikning er det i Øst-Finnmark er det registrert 895 personer i fiskermanntallet, henholdsvis 749 personer på blad B og 146 personer på blad A.

Utvalget mener at det er gjennom reell plage av kongekrabbe i annet fiskeri som skal ligge til grunn for å få mulighet til å få deltakeradgang i det kvoteregulerte område. Pr i dag er det ett faktum at fiskere fra Måsøy er plaget med kongekrabben i annet fiskeri, og er dermed kvalifisert til å få tildelt rettigheter i det kvoteregulerte fiske, da forutsatt at man oppfyller øvrig aktivitetskrav.

Uavhengig om bare fiskere fra Måsøy gis deltakeradgang i det kvoteregulerte området eller om resten av Finnmark tas inn, vil det være behov for å se på kriteriene for slik deltakelse slik at lønnsomheten kan opprettholdes.

Det er etter utvalgets oppfatning tre krav som bør settes når vi diskuterer hvem som skal ha prioritet til å fiske kongekrabbe i kvoteregulert område:

- **Fartøy i/fra geografiske områder som er vesentlig berørt av kongekrabbefisket i annet fiskeri.**
- **Heltidsfiskere skal prioriteres først**
- **Fartøy som er aktive i andre fiskerier skal prioriteres foran de som har liten aktivitet**

De siste årene har totalkvoten for kongekrabbefiske øst for 26°Ø økt kraftig, slik at fartøykvotene er nær doblet. Pris til fisker er økt med om lag 50 % fra i fjor. Dette betyr at brutto omsetning for en hel krabbekvote er på opp til kr 750 000, mot kr 200-250 000 de siste 2-3 årene. Faktisk skal vi ikke lenger tilbake enn 2012 før lav kvote og pris kun ga en brutto omsetning på ca. kr 140 000.

For flåten i Øst vil en endring i reguleringene kunne føre til en reduksjon i kvotene som ble gitt i 2016. Imidlertid er det viktig å merke seg at etter at det ble innført aktivitetskrav fra annet fiske for å kunne delta i kongekrabbefisket, ble det samtidig endret på regelen om at heltidsfiskere skulle ha den største andel av kvoten. I dag er regelen at dersom en har klart aktivitetskravet på kr 100 000.- har en krav på full kvote, det vil si 4560 kg krabbe til en førstehandsverdi på opp mot kr 750 000. Dette uansett om en er heltidsfisker med en 14 meters båt med mannskap på 3-4, eller om en er deltidsfisker med 6 meters båt og, satt på spissen, med full pensjon eller 80 % stilling i fast jobb på land.

Dersom hele Vest-Finnmark skal med i det kvoteregulerte fisket og med samme omsetningskrav som inneværende år, vil ca 170 fartøy fra Vest-Finnmark kunne få hel kvote. Utvalget vil tro at det reelle deltakerantallet blir vesentlig lavere. Noen av disse fartøyene er små, lokalt forankret og ikke hensiktsmessig utstyrt til å forflytte til et fiske øst for Nordkapp, og noen fartøy har allerede deltakeradgang basert på historiske grunner.

Dersom bare Måsøy innlemmes i det kvoteregulerte fisket, vil 63 fartøy ha anledning til deltakelse. Også her vil en tro at flere av disse ikke vil fylle de krav som skal settes til deltakelse og antall fartøy vil antakelig være langt lavere. Fra Måsøy er det 2 fartøy som har kvote basert på historiske grunner.

Spørsmålet blir også hvilke kriterier en skal legge til grunn for et framtidig krabbefiske. I dag er det krav om leveranser i annet fiske for minimum kr 100.000. Dette kravet må opprettholdes. Videre må en lage en opptrappingsplan for de som har fiske som hovedyrke og så justere grensene for de som har fiske som kombinasjonsnæring med jordbruk og reindrift eller drifter i sjøsamiske områder, hvor man kanskje må ta særlige hensyn. Det kan heller ikke være riktig at feks pensjonister skal ha samme rettigheter som de som har fiske som hovedyrke. Videre mener utvalget at ved å øke aktivitetskravet vil en stimulere til fiske i annet fiskeri og dermed gi bedre råstoffdekning til fiskeindustrien.

For å sikre at dette kan gjennomføres på en best mulig måte må det derfor settes krav til inntekt fra annet fiske (aktivitetskrav) som gjennom tilstrekkelig langt nok varsel økes fra dagens kr 100 000.-, og at det - som tidligere – skal være større kvote til heltidsfiskere.

Prinsippet om at det er gjennom plage av kongekrabben i annet fiskeri som gir grunnlag for deltakelse i det regulerte krabbefisket øst for 26°Ø, må også gjelde for fremtiden. Dette slik at når eller om krabben gir plage for fiskere fra områder lengere vest i fylket, så kan også disse innlemmes i det kvoteregulerte fiskeriet.

Det er etter utvalgets oppfatning at disse prinsipper må ligge fast. Om man velger å fravike slike prinsipper om plage gjennom annet fiskeri, og kun bostedsadresse skal kvalifisere til adgang i kongekrabbefiske vil det åpne for regionale kvoter også i andre fiskerier. Dette vil kunne få konsekvenser og ett helt annet reguleringsprinsipp som er rimelig uforutsigbar og konfliktskapende på nasjonale ressurser.

Utvalgets konklusjon:

1. Det er utvalgets utgangspunkt at det er gjennom reell plage av kongekrabben i annet fiskeri som skal ligge til grunn for å få mulighet til å få deltageradgang i det kvoteregulerte område. Prinsippet om at det er gjennom plage av kongekrabben i annet fiskeri må også gjelde for fremtiden. Disse prinsipper må ligge fast. Om man velger å fravike slike prinsipper om plage gjennom annet fiskeri, og kun bostedsadresse skal kvalifisere til adgang i kongekrabbefiske vil det åpne for regionale kvoter også i andre fiskerier. Dette vil kunne få konsekvenser og ett helt annet reguleringsprinsipp som er rimelig uforutsigbar og konfliktskapende på nasjonale ressurser.
2. Det er tre krav som bør settes for hvem som skal ha prioritet til å fiske kongekrabbe i kvoteregulert område:
 - Fartøy i/fra geografiske områder som er vesentlig berørt av kongekrabbefisket i annet fiskeri.
 - Heltidsfiskere skal prioriteres først
 - Fartøy som er aktive i andre fiskerier skal prioriteres foran de som har liten aktivitet
3. For å sikre en fortsatt lønnsomhet må det settes krav til inntekt fra annet fiske (aktivitetskrav) som gjennom tilstrekkelig langt nok varsel økes fra dagens kr100 000.- etter en fastsatt opptrappingsplan, og at det - som tidligere – skal være større kvote til heltidsfiskere. Gjennom et slikt økt aktivitetskrav vil dette stimulere til fiske i andre fiskerier og dermed gi fiskeindustrien mere råstoff fra lokal flåte.
4. I dag er det et faktum at fiskere fra Måsøy er plaget med kongekrabben i annet fiskeri, og er dermed kvalifisert til å få tildelt rettigheter i det kvoteregulerte fiske, da forutsatt at man oppfyller øvrige aktivitetskrav.

2. Pliktkommisjonen

Utvalget mener dette må være Finnmark Arbeiderpartis krav til løsning:

Fisk tilsvarende minimum 50 % av konsesjonene det er knyttet tilbuds- (leverings-), bearbeidings- og aktivitetsplikt til, omfordeles og settes inn i lokale, regionale eller en sentral kvotebank som forvalter av fellesskapets økonomiske eierskap. Formålet er å overta og refordele kvoterettigheter. Dette kan skje gjennom utlysning av anbud på tidsbegrensede kvoterettigheter til redere og landbaserte bedrifter som aksepterer de betingelser som knyttes til utleie.

I og med at rederne har investert og pantsatt kvoter garantert av myndighetene, kan ikke de samme myndigheter frata redere kvoter uten økonomisk kompensasjon. Pantet må derfor overtas sammen med kvotene. Ved omfordeling av kvoterettigheter overtar kvotebanken pantet fra rederiene som slik kommer skadesløse ut av situasjonen Fartøy med reduserte kvoterettigheter kan delta i anbudskonkurranse om kvoter, de kan struktureres og de som blir stående uten kvoter kan selges på det internasjonale markedet. Fordeling av kvoterettighetene skal skje gjennom anbudskonkurranser på samme måte som ved innkjøp av andre offentlige tjenester, hvor alle kvalifiserte redere og bedrifter i kvotebankens geografiske dekningsområde kan delta.

Finansiering av kvotebanken sikres gjennom en utleie av kvoterettigheter til rederier som oppfyller de konsesjonsbetingelser som settes. Leiekostnadene vil speile det ordinære private kvotemarkedet.

Kvoteleia kan betales av løpende salgsinntekter gjennom fiskesalgslaget som også har i oppgave å kontrollere om fisken er levert i forhold til kontrakt. Dette vil styrke dyktige fiskere i konkurransen med kapitalsterke aktører. Bedrifter som er tilgodesett med kvoter gjennom kvotebanken bør også kunne fremleie kvoten som tilleggs-kvoter til fordeling til lokale fiskere. I den anledning bør en se på muligheten for eks at kvotene settes av til fiske i fiskefattige perioder. En slags ferskfiskbonusordning som tildeles for landing til de bedrifter/områder som opprinnelig var tilgodesett denne ressursen. Her trenger man ikke annet regulerings system enn at flåten som kan benytte seg av denne kvoten må lever til bestemt anlegg. Når kvantumet som er avsatt er oppfisket blir dette fisket stoppet. Det kan også settes maks kvoter på fartøy slik at flere fartøy evt kan få delta.

3. Ferskfiskordningen

Ferskfiskordningen som ble innført i 2013 har hatt og har en positiv virkning både for industrien og for flåten og foreslås videreført. Kvotetillegget gis som en videreføring av tidligere bifangstordninger og er uavhengig av om fartøyet har torskekvote igjen eller ikke. Ordningen fører til at industrien får tilført mere ferskt råstoff til sin produksjon. Dette er positivt for alle parter da industrien kan opprettholde en god produksjon og fiskerne får en større kvoteandel som forbedrer den totale lønnsomheten.

4. Turistfiske

Turistfisket er blitt en viktig og omfattende næringsaktivitet for mange små lokalsamfunn. Utvalget har drøftet ulike sider ved denne næringa og foreslår følgende:

- Dagens kvote på 15 kg ferdig bearbeidet fisk som kan tas med ut av landet pluss en trofefisk videreføres.
- Det innføres en ordning med fangstrapportering til Norges Råfisklag. Ansvar for dette tillegges anleggseierne.
- Alle som driver innenfor turistsegmentet skal registreres med antall båter i et offentlig register. Den enkelte utøver skal løse «fiskekort» som kvalifiserer til utøvelse av fiske.
- Det innføres tilbud om kurs i sikkerhet, fiskebehandling og sjømannskap for deltakerne. Ansvar for slike tilbud/opplegg tillegges anleggseierne.
- For øvrig videreføres gjeldende regelverk.

5. Forskning

Opp gjennom årene, ja i flere ti-år har man hatt ulike reguleringsregimer for deltakelse i fiske. Så godt som alle reguleringer har hatt som hovedmål å sikre en bærekraftig fiskerinæring og lønnsomhet for både fiskere og fiskeindustrien. Så vidt utvalget kjenner til har man aldri satt i verk noe konkret forskningsarbeid for å se på virkningene av de ulike reguleringene? Sett på hvordan dette har slått ut i forhold til bosetting og levevilkår på kysten av Finnmark. De fleste reguleringer kommer som følge av bestandsfastsettelse og for å sikre bærekraftige ressurser. Aldri har man slik utvalget ser det, foretatt noen særskilt evaluering eller forskning av de ulike forvaltningsgrep for hvordan disse kan gagne finnmarkskommunene bedre. Utvalget er derfor av den formening at det bør settes av midler til et større forskningsprosjekt i Kystfinnmark. Dette vil kunne danne et bredt grunnlag for de forvaltningsgrep som i framtiden kan gagne Finnmark som helhet.

Oppdrettsnæring har vokst seg stor også i Finnmark. Flere fjorder og kystområder er tatt i bruk og gir mange arbeidsplasser i de ulike kommuner. Samtidig viser alle tegn på at kysttorsk er under sterkt press og flere har hevdet at oppdrettsanlegg påvirker gyteområdene for kysttorsk. Utvalget mener at det bør igangsettes egne forskningsprosjekt som har som mål å få avklart om oppdrett har påvirkning på gyteområder for kysttorsk.

VEDLEGG

1. Statistikk for utviklingstrekk i Finnmark
2. Innspill til styret vedr Pliktkommisjonens høringsutkast
3. Pliktkommisjonens endelige oppsummering og forslag avgitt 12. oktober 2016
4. Dokument 8-7 S (2016-2017) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Bakke-Jensen og Oskar J. Grimstad om å utvide områdeadgangen i det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe.
5. Regler for
 1. Ferskfiskordningen
 2. Turistfiske

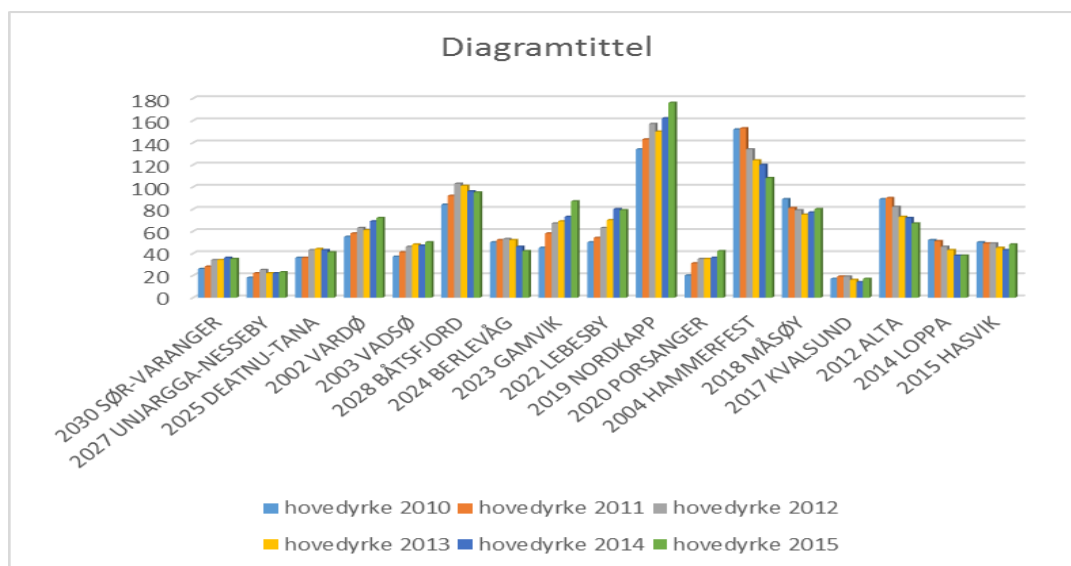
VEDLEGG TIL INNSTILLINGEN FRA FISKERIUTVALGET

Vedlegg 1.

UTVIKLINGSTREKK I FINNMARK

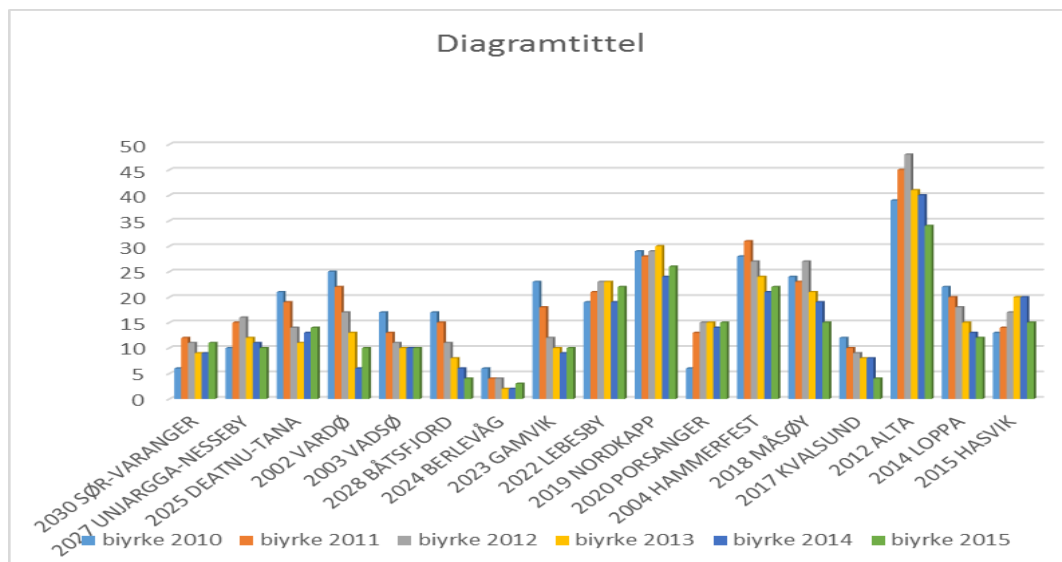
Utvikling av antall fiskere blad B (hovedyrke) siste 6 år.

	hovedyrke					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2030 SØR-VARANGER	26	28	34	34	36	35
2027 UNJARGGA-NESSEBY	18	22	25	22	22	23
2025 DEATNU-TANA	36	36	43	44	43	41
2002 VARDØ	55	58	63	61	69	72
2003 VADSØ	37	41	46	48	47	50
2028 BÅTSFJORD	84	92	103	101	96	95
2024 BERLEVÅG	50	52	53	52	46	42
2023 GAMVIK	45	58	67	69	73	87
2022 LEBESBY	50	54	63	70	80	79
2019 NORDKAPP	134	143	157	150	162	176
2020 PORSANGER	20	31	35	35	36	42
2004 HAMMERFEST	152	153	134	124	120	108
2018 MÅSØY	89	81	79	75	77	80
2017 KVALSUND	17	19	19	16	14	17
2012 ALTA	89	90	82	73	72	67
2014 LOPPA	52	51	46	43	38	38
2015 HASVIK	50	49	49	45	43	48

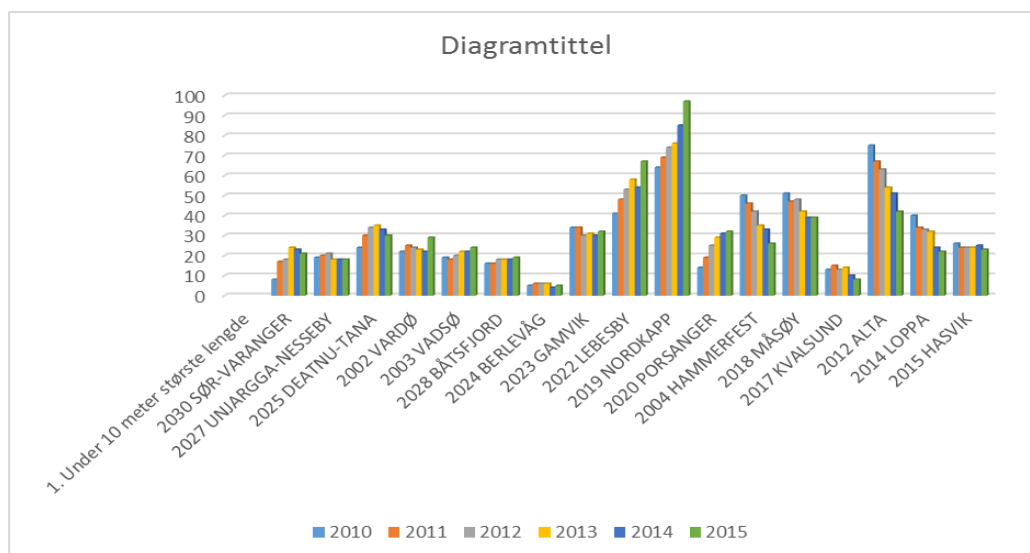
Utviklingen av antall fisker på Blad A (biyrke) siste 6 år:

	biyrke					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2030 SØR-VARANGER	6	12	11	9	9	11
2027 UNJARGGA-NESSEBY	10	15	16	12	11	10
2025 DEATNU-TANA	21	19	14	11	13	14
2002 VARDØ	25	22	17	13	6	10
2003 VADSØ	17	13	11	10	10	10
2028 BÅTSFJORD	17	15	11	8	6	4
2024 BERLEVÅG	6	4	4	2	2	3
2023 GAMVIK	23	18	12	10	9	10
2022 LEBESBY	19	21	23	23	19	22
2019 NORDKAPP	29	28	29	30	24	26
2020 PORSANGER	6	13	15	15	14	15
2004 HAMMERFEST	28	31	27	24	21	22
2018 MÅSØY	24	23	27	21	19	15
2017 KVALSUND	12	10	9	8	8	4
2012 ALTA	39	45	48	41	40	34
2014 LOPPA	22	20	18	15	13	12
2015 HASVIK	13	14	17	20	20	15

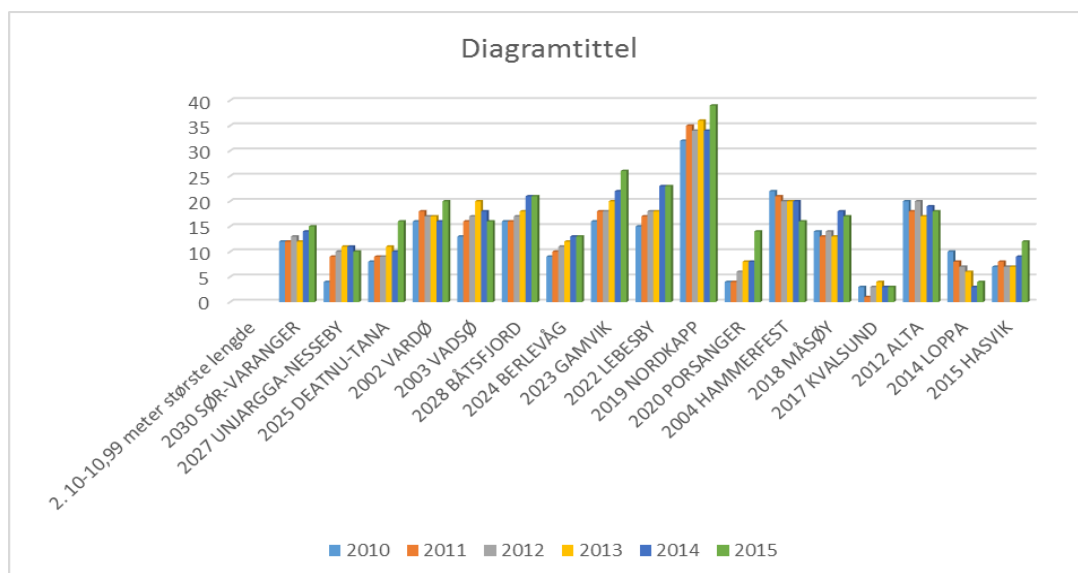
Utvikling av fartøy under 9,99 m

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2030 SØR-VARANGER	8	17	18	24	23	21
2027 UNJARGGA-NESSEBY	19	20	21	18	18	18
2025 DEATNU-TANA	24	30	34	35	33	30
2002 VARDØ	22	25	24	23	22	29
2003 VADSØ	19	18	20	22	22	24
2028 BÅTSFJORD	16	16	18	18	18	19
2024 BERLEVÅG	5	6	6	6	4	5
2023 GAMVIK	34	34	30	31	30	32
2022 LEBESBY	41	48	53	58	54	67
2019 NORDKAPP	64	69	74	76	85	97
2020 PORSANGER	14	19	25	29	31	32
2004 HAMMERFEST	50	46	42	35	33	26
2018 MÅSØY	51	47	48	42	39	39
2017 KVALSUND	13	15	13	14	10	8
2012 ALTA	75	67	63	54	51	42
2014 LOPPA	40	34	33	32	24	22
2015 HASVIK	26	24	24	24	25	23

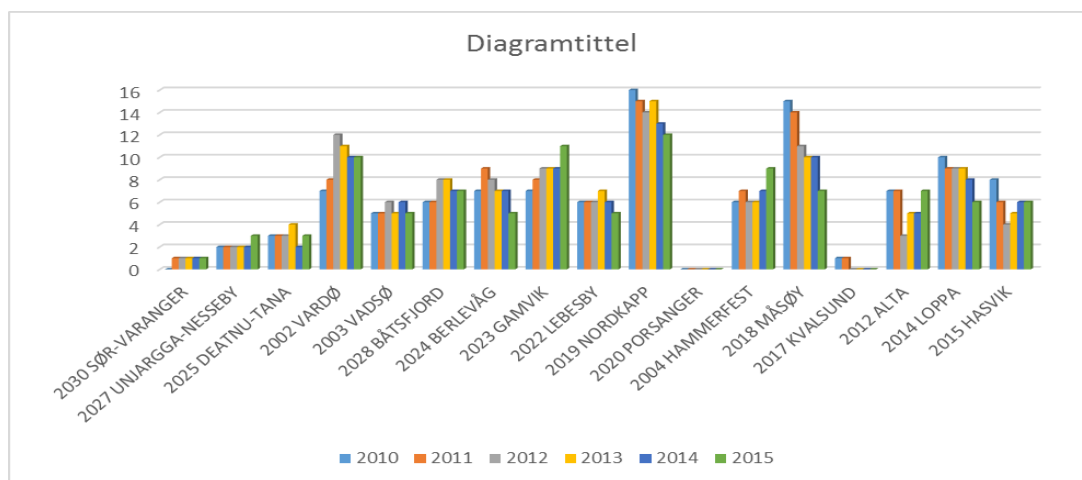
Utvikling av fartøy 10 – 10,99 m

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2030 SØR-VARANGER	12	12	13	12	14	15
2027 UNJARGGA-NESSEBY	4	9	10	11	11	10
2025 DEATNU-TANA	8	9	9	11	10	16
2002 VARDØ	16	18	17	17	16	20
2003 VADSØ	13	16	17	20	18	16
2028 BÅTSFJORD	16	16	17	18	21	21
2024 BERLEVÅG	9	10	11	12	13	13
2023 GAMVIK	16	18	18	20	22	26
2022 LEBESBY	15	17	18	18	23	23
2019 NORDKAPP	32	35	34	36	34	39
2020 PORSANGER	4	4	6	8	8	14
2004 HAMMERFEST	22	21	20	20	20	16
2018 MÅSØY	14	13	14	13	18	17
2017 KVALSUND	3	1	3	4	3	3
2012 ALTA	20	18	20	17	19	18
2014 LOPPA	10	8	7	6	3	4
2015 HASVIK	7	8	7	7	9	12

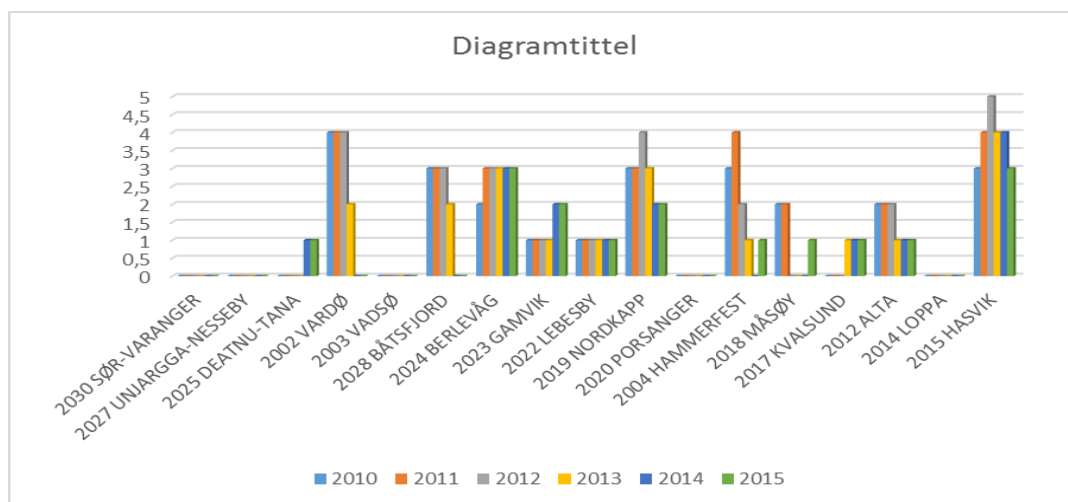
Utvikling av fartøy 11 – 14,99 m

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2030 SØR-VARANGER	0	1	1	1	1	1
2027 UNJARGGA-NESSEBY	2	2	2	2	2	3
2025 DEATNU-TANA	3	3	3	4	2	3
2002 VARDØ	7	8	12	11	10	10
2003 VADSØ	5	5	6	5	6	5
2028 BÅTSFJORD	6	6	8	8	7	7
2024 BERLEVÅG	7	9	8	7	7	5
2023 GAMVIK	7	8	9	9	9	11
2022 LEBESBY	6	6	6	7	6	5
2019 NORDKAPP	16	15	14	15	13	12
2020 PORSANGER	0	0	0	0	0	0
2004 HAMMERFEST	6	7	6	6	7	9
2018 MÅSØY	15	14	11	10	10	7
2017 KVALSUND	1	1	0	0	0	0
2012 ALTA	7	7	3	5	5	7
2014 LOPPA	10	9	9	9	8	6
2015 HASVIK	8	6	4	5	6	6

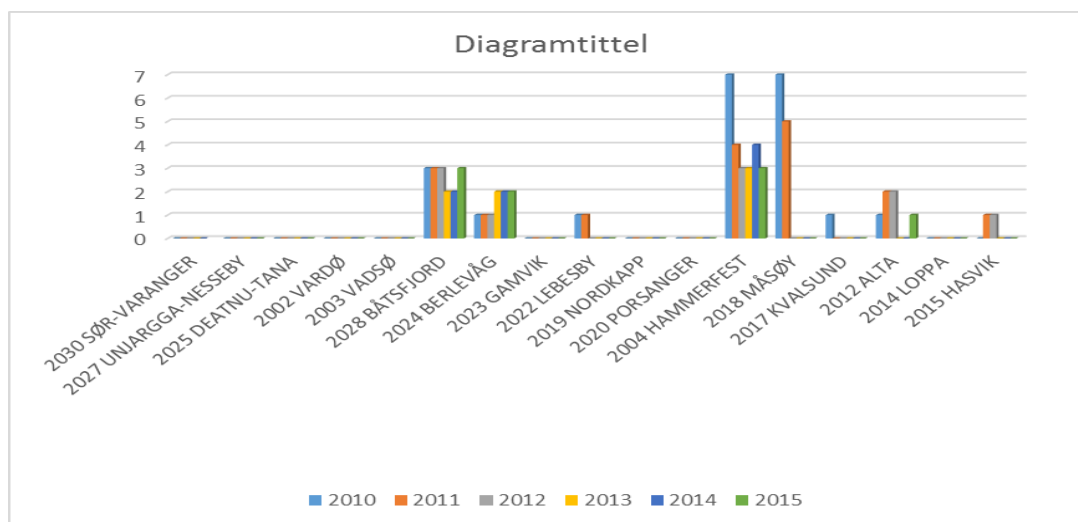
Utvikling fartøy 15 – 20,99 m

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2030 SØR-VARANGER	0	0	0	0	0	0
2027 UNJARGGA-NESSEBY	0	0	0	0	0	0
2025 DEATNU-TANA	0	0	0	0	1	1
2002 VARDØ	4	4	4	2	0	0
2003 VADSØ	0	0	0	0	0	0
2028 BÅTSFJORD	3	3	3	2	0	0
2024 BERLEVÅG	2	3	3	3	3	3
2023 GAMVIK	1	1	1	1	2	2
2022 LEBESBY	1	1	1	1	1	1
2019 NORDKAPP	3	3	4	3	2	2
2020 PORSANGER	0	0	0	0	0	0
2004 HAMMERFEST	3	4	2	1	0	1
2018 MÅSØY	2	2	0	0	0	1
2017 KVALSUND	0	0	0	1	1	1
2012 ALTA	2	2	2	1	1	1
2014 LOPPA	0	0	0	0	0	0
2015 HASVIK	3	4	5	4	4	3

Utviklingen av fartøy over 21 m:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2030 SØR-VARANGER	0	0	0	0	0	
2027 UNJARGGA-NESSEBY	0	0	0	0	0	0
2025 DEATNU-TANA	0	0	0	0	0	0
2002 VARDØ	0	0	1	2	2	2
2003 VADSØ	1	1	1	1	1	0
2028 BÅTSFJORD	7	6	7	7	9	9
2024 BERLEVÅG	1	1	1	2	2	2
2023 GAMVIK	0	0	0	0	0	0
2022 LEBESBY	1	1	0	0	0	0
2019 NORDKAPP	1	1	1	0	0	0
2020 PORSANGER	0	0	0	0	0	0
2004 HAMMERFEST	13	9	7	7	7	7
2018 MÅSØY	9	8	2	2	2	2
2017 KVALSUND	1	0	0	0	0	0
2012 ALTA	3	4	4	2	2	3
2014 LOPPA	1	1	1	1	1	1
2015 HASVIK	0	1	1	0	0	0

Vedlegg 2

Finnmark AP sitt innspill til pliktkommisjon

Forskrift om leveringsplikt for fartøy med torsketrålkonsesjon av 12.09.2003, med endringer 2006, 2007, 2010 og 2013, har fortsatt følgende formålsparagraf:

Formålet med denne forskrift er å sikre anlegg som bearbeider fisk stabil råstofftilførsel fra torsketrålflåten.

Opp mot 30 000 tonn torsk, 10 000 tonn hyse og 8 000 tonn sei er årlig underlagt forskriftens pliktsystemet i Finnmark. Trålrederier som Akereide Havfisk (under salg til Lerøy), Nergaard AS, Roaldnes AS, Holmøy Holding og Rosund Holding har til sammen 21, 4 kvotefaktorer til disposisjon. En kvotefaktor på 1 utgjør i 2016 1 327 tonn torsk, 459 tonn hyse og 366 tonn sei. Kvotefaktoren endres ved de årlige kvotereguleringene og var for eksempel i 2014 1 658 tonn torsk, 368 tonn hyse og 344 tonn sei. Rederiene har gjennom de siste ti femten årene fått politisk gjennomslag for å uthule pliktsystemet slik at hoveddelen av denne fisken, som tas opp utenfor finnmarkskysten, ikke skaper de ringvirkninger på land som de kunne ha gjort.

Ser vi bort fra Akereide Havfisk har ingen av rederiene siden 2011 - 2012 levert fisk i Finnmark. Finnmark Ap vil hevde at de fire trålerne til disse rederiene eier bryter konsesjonsvilkårene. En konsekvens må bli at konsesjonene inndras, gjøres ikke-omsettelige, og refordes til kystflåten for leveranse til lokalsamfunn som var tiltenkt disse. Finnmark Aps ufravikelige krav er at det kvantum fisk som ligger i den enkelte konsesjon skal leveres innenfor det område de i utgangspunktet er tildelt.

Også Aker-konsernet ble i sin tid tilgodesett med kvoter under den klare forutsetning at fisken skulle leveres til landanlegg i Finnmark. Målsettingen med konsesjonene var at det skulle opprettholde og styrke arbeidsplasser i fiskeindustrien på kysten. Det har aldri vært meningen at konsesjonene ene og alene skulle overdras til det som nå er Havfisk AS for å sikre denne virksomheten store overskudd. Målsettingen også med disse kvotene var å bruke en fellesressurs på en slik måte at arbeidsplasser i fiskeindustrien på kysten i Finnmark fikk et langsiktig og forutsigbart grunnlag for sin drift.

Høyre/Frp regjeringa har gitt Akerkonsernet tillatelse til ikke å overholde sin leveringsplikt i Mehamn, til tross for at konsernet disponerer en trålerkvote som har leveringsplikt i Mehamn. Finnmark Arbeiderparti krever at trålerkvoten gitt til Mehamn fortsatt må ilandføres i Mehamn. På samme måte må andre fiskeriavhengige lokalsamfunn få tilgang til det kvantum fisk som de er tilgodesett med gjennom konsesjonsvilkårene.

Store deler av leveringsplikten til Akerkonsernet i Finnmark er knyttet til leveranser i Hammerfest. Trålerkonsesjonene med leveringsplikt i Finnmark utgjør store verdier for trålrederiene. Det er fellesskapets verdier som gjennom konsesjonene er gitt til Akerkonsernet og de øvrige rederier. Likevel unndrar de seg plikten til å skape aktivitet i landanleggene gjennom å levere kvotefanget fisk dit. At leveringsplikten og aktivitetsplikten ikke overholdes aksepterer ikke Finnmark Arbeiderparti. Fylkespartiet slår fast at også

grunnlaget trålkonsesjonene til Akserkonsernet ble gitt på, er borte når fisken ikke leveres til landanlegg og skaper aktivitet der.

Fiskeressursene er en nasjonal ressurs og en verdifull del av naturgrunnlaget som det norske samfunnet bygger på. Vi mener samfunnskontrakten i tildelte konsesjoner dreier seg om å skape ringvirkninger, aktivitet og lønnsomme arbeidsplasser langs hele kysten, basert på råstoffet som blir hentet opp av havet. Finnmark Arbeiderpartiet er klar på at leverings-, bearbeidings- og aktivitetsplikten knyttet til trålkonsesjoner i torskefiskeriene generelt må opprettholdes, samtidig som de må utformes mer treffsikkert, og de skal etterleves. Skjer ikke det krever Finnmark Arbeiderparti at konsesjonene inndras, gjøres ikke-omsettelige, og refordes til kystflåten for leveranse til lokalsamfunn som var tiltenkt disse. Dette for å sikre forutsigbare og stabile leveranser til landanleggene i fylket.

Vedlegg 3.

PLIKTKOMMISSJONENS OPPSUMMERING OG FORSLAG

Ekspertgruppen mener at et pliktsystem i dag er et uegnet virkemiddel for å ivareta intensjonen om at fiskeressursen skal komme fellesskapet til gode. I tidligere tider ble ressursen utnyttet av og for folket ved at alle som ville kunne delta. Overfiske nødvendiggjorde lukking av allmenningen i 1990. Etter dette har det ikke vært plass for alle i næringen, og en naturlig produktivitetsvekst gjør at en gitt mengde fisk kan høstes og foredles av færre. Verdiskapingen kan økes ytterligere ved å la de aktører som er nærmest til aktivitetene (fiskerne på havet og bedriftene i markedet) styre utviklingen. De som finner sin beskjeftigelse i næringen får sikre arbeidsplasser med god lønnsevne. Begrenset høsting av en naturressurs gir dessuten verdiskaping ut over kostnadene i fiske og foredling, og denne merverdien bør komme fellesskapet i kystsamfunnene til gode. Dagens pliktsystem bidrar i liten grad til å oppfylle intensjonen om lønnsom, helårig drift av foredlingsanlegg basert på tråleråstoff. Trålerne leverer stort sett fryst fisk som er lite egnet for filetproduksjon og som via fryseler sendes ut av landsdelen, mens landanleggene baserer sin drift på fisk fra kystflåten. Til en viss grad er dette en konsekvens av at dagens pliktsystem er uthulet i forhold til opprinnelig intensjon. I tillegg er det en refleksjon av utviklingen i økonomiske forhold. Ferskfisktrål er en kostbar driftsform, og filetproduksjon basert på tråleråstoff er bedriftsøkonomisk krevende. Alternative anvendelser av tråleråstoff er økonomisk mer attraktive. Når driften ikke kan subsidieres som i støtteordningenes tid, er det vanskelig å gjeninnføre den samfunnsbærende rollen som fiskeindustrien en gang hadde. En pliktstyrt næring er dessuten lite fleksibel og tilpasningsdyktig ved omskiftelige forhold på ressursiden og ved intens global konkurranse på markedssiden, og vil ikke være i stand til å gi størst mulig verdiskaping av fiskeressursene til enhver tid. Ekspertgruppen mener derfor at en oppheving av pliktsystemet mot en omfordeling av ressurser vil tjene kystsamfunnene bedre enn en fortsettelse eller justering av dagens ordning. Det er ekspertgruppens klare oppfatning at en oppheving av pliktsystemet forutsetter at de verdier som pliktene i dag faktisk bidrar med til kystsamfunnene fortsatt kommer kystsamfunnene til gode, og at man søker å realisere de intensjoner som lå bak pliktene. Noe annet ville være å undergrave det livsgrunnlag som kystsamfunnene har bygget opp gjennom årtier, der det blant annet er lagt til rette for trålernes næringsvirksomhet. Ekspertgruppen ser at dagens tilbudsplikt for trålerne har liten eller ingen økonomisk verdi. Aktivitetsplikten, som kun påhviler Havfisk og som er knyttet opp til seks anlegg, har imidlertid en betydelig verdi både for de samfunn som er berørt og for rederiet, særlig siden oppheving av aktivitetsplikten vil tillate Havfisk og Norway Seafoods å rasjonalisere driften. Ekspertgruppen konkluderer på denne bakgrunn at aktivitetsplikten bør oppheves mot at det foretas en avkortning i de aktuelle fartøyers kvotefaktorer tilsvarende den verdi aktivitetsplikten har for Havfisk. Under denne forutsetning anbefaler ekspertgruppen at 8 også tilbudsplikten på disse og øvrige fartøyer oppheves uten tilsvarende avkortning. Som en konsekvens av at tilbudsplikten oppheves, vil også bearbeidingsplikten falle bort. Videre anbefaler ekspertgruppen at de avkortede kvotefaktorer plasseres i en statlig kvotebeholdning, der kvoter på årlig basis auksjoneres ut til foredlingsbedriftene. Industrien leier deretter ut kvoter til fartøyer, til trål eller kystflåte, med betingelser om leveranser på de tider av året hvor industrien har behov for større råstofftilgang. Overskuddet fra auksjon av kvoten bør plasseres i et næringsfond til næringsutvikling, innovasjon, bosetting og kultur i kystsamfunnene. Ekspertgruppen har vurdert to ulike former for kompensasjon: Penger og fisk. Begge har sine fordeler og ulemper. Penger er det mest fleksible virkemiddel og vil kunne komme et bredere sett av anvendelser og kommuner til gode, men er kanskje også lettest å misbruke eller tape. En fiskekvote kan kun brukes av næringen, men brukt sesongmessig, vil den gi et godt bidrag til råstofftilgang når det normalt er lite fisk tilgjengelig, og følger derfor opp intensjonen med pliktsystemet. Ekspertgruppen anbefaler en enkel og helhetlig modell, basert på at samtlige punkter nedenfor oppfylles: - Avvikle bearbeidingsplikten - Avvikle tilbudsplikten - Avvikle aktivitetsplikten mot en forholdsmessig avkortning i kvotefaktorer - Avkortede kvotefaktorer legges i

en statlig kvotebeholdning som auksjonerer ut kvoter til industrien på land - Overskuddet fra auksjonsordningen plasseres i et næringsfond som kommer kystsamfunnene til gode. Mengden fisk som omfordeles ved dette forslaget vil utgjøre 1,5 – 2,5 % av de norske kvotene av torsk og hyse. I 2016 tilsvarer det 6000 – 10 000 tonn torsk. Dette er ikke noe enormt volum, men tatt ut i en lavsesong kan det gi et merkbart tilskudd til råstofftilgangen til landanleggene. Forslaget utmerker seg ved sin prinsipielle vinkling – det avskaffer et system som har vist seg ikke å virke og flytter fisk fra trålerne fordi de ikke oppfyller intensjonen med den dispensasjon fra deltakerloven som de i sin tid fikk. Med dette forslaget opprettholdes intensjonen om å jevne ut råstoffsituasjonen gjennom året, mens planleggingen av aktivitet og bearbeiding plasseres på aktørene selv i stedet for at dette skal bestemmes av den til enhver tid rådende politikk gjennom forskriftsendringer. Omfanget av omfordelingen begrenses av den kostnad som pliktsystemet påfører trålerne. Systemet har blitt uthulet over årene, både via politiske vedtak og aktørenes tilpasninger med offentlig godkjenning, slik at etterlevelse av dagens system har begrenset kostnad. For eksempel ble leveringsplikten nærmest illusorisk da den i 2003 ble omgjort til en tilbudsplikt, og utgjør i dag en ubetydelig kostnad for trålerne. Da er de heller ikke villige til å betale mye for å bli kvitt det som er igjen.

Utgangspunktet for et slikt krav er Forskrift om leveringsplikt for fartøy med torsketråltilatelse:

§ 1. Formålet med denne forskrift er å sikre anlegg som bearbeider fisk stabil råstofftilførsel fra torsketrålflåten

Formålet med innføringen av leverings-, bearbeidings- og aktivitetsplikt har ikke vært å skape arbeidsplasser på sjøen, berike trålredere eller sørge for oppfylling av trålstigen. Formålet med pliktene var å sikre anlegg på land stabil råstofftilgang. Hensikten med det har vært å skape aktivitet i kystsamfunnene og stabile arbeidsplasser i fiskeindustrien langs kysten. Dette må fortsatt være målet for at Havressurslovens § 2. Retten til ressursane med ordlyden:

Dei viltlevande marine ressursane ligg til fellesskapet i Noreg, skal ha sin gyldighet.

Ekspertgruppen omtaler innføring av, intensjonene bak og avvikling av pliktene på interessante måter gjennom sin rapport:

På side 16 i første avsnitt kap 3.3. Pliktenes intensjon

Intensjonen med pliktene var å oppnå en løsning der en fikk en lønnsom industri og samtidig oppnådde sysselsetting og bosetting. Snevert definert handler pliktene om å tilføre landindustrien råstoff i perioder der kystflåten ikke har tilgang på fisk. Dette er en intensjon som er spesiell for pliktsystemet, mens hensynene til økonomisk lønnsomhet, bosetting og sysselsetting er generelle for hele fiskerinæringen.

På side 18 i kap 3.4.2 Bearbeidingsplikten

Bearbeidingsvilkåret ble satt fordi det viste seg at enkelte tilgodesette anlegg kjøpte tilbudspliktig fangst og videresolgte den ubearbeidet med fortjeneste.

Videre på samme side i kap 3.4.3 Aktivitetsplikten

Aktivitetsplikten skal sikre drift ved bestemte anlegg og knytter fartøy og anlegg sammen. Det sikrer at industrivirksomhet og eierskap til fartøy forblir en enhet som ikke kan endres uten myndighetenes godkjenning. Aktivitetsplikten hindrer nedleggelse av fiskeindustrianlegg slik at eierne ikke skal kunne sitte igjen med torsketrålere og drive fiske og fangst (i strid med hovedregelen i deltakerloven om å være aktiv fisker).

På side 21 i kap 3.6 Pliktene som system

Det ligger i ekspertgruppens mandat å legge vekt på både samfunnsmessige og økonomiske hensyn, og den fordelingsmessige dimensjonen mellom trålerne og kystsamfunnene er i så måte viktig. Trålerne ble introdusert for å oppfylle en funksjon og fikk verdifulle rettigheter (kvoter) til disposisjon. På grunn av endringer i pliktsystemet og en forandret markedsmessig- og politisk situasjon har trålerne i større grad levert fryst rund fisk som sendes ut av landsdelen og med det fått et betydelig overskudd, men uten at det gir særlig bearbeiding i nord. Flere har tatt til orde for at pliktsystemet må fjernes. Dette reiser spørsmålet; dersom intensjonen bak pliktsystemet ikke oppfylles og pliktene bortfaller, bortfaller ikke da også de industrieide trålernes opprinnelige betingelser eller skal de kunne fortsette å fiske på dispensasjon fra deltakerloven?

Flere hensyn tilsier at fritak fra plikter uten vilkår blir feil, noe annet ville utfordre allmenne rettferdighetshensyn. Mange vil anse en slik argumentasjon som rent symbolsk med lite reelt innhold. Ekspertgruppen har imidlertid lagt vekt på at samfunnskontrakten mellom trålerne og kystsamfunnet skal være sosialt bærekraftig og forankret i de samfunnsmessig og fordelingsmessige hensynene som pålegges av Havressursloven.

På side 36 kap 8.3 Innstramming av pliktsystemet, 2 avsnitt

Det som er spesielt for pliktsystemet, er en særlig forventning til at trålerrederiene skal oppfylle et samfunnsansvar, ettersom de har fått dispensasjon fra deltakerloven for å kunne fiske på fellesskapets ressurser, som ellers bare aktive fiskere har anledning til å gjøre.

På side 39 kap 8.5 Oppheving av alle plikter

Det er to forhold som taler for at en oppheving av aktivitetsplikten må skje mot vederlag til kystsamfunn for tap av arbeidsplasser på de steder hvor virksomhet legges ned. For det første vil en omfordeling legge til rette for økonomisk effektiv anvendelse av ressursen. Det blir mer råstoff til foredling på kysten, med derav økt lønnsomhet i landindustrien, mer stabile arbeidsplasser og bedret grunnlag for bosetting. Overskuddet fra økonomisk mer lønnsom virksomhet kommer både sjø- og landsiden og dermed også kystsamfunnet til gode. En slik omfordeling vil etter ekspertgruppens mening være økonomisk bærekraftig og effektiv i dynamisk forstand.

For det andre ville det stride mot allmenn rettferdighetsfølelse og oppfatningen om at ressursene tilhører det nordnorske fellesskapet om Havfisk tillates å gå fra sine forpliktelser uten noen form for vederlag. Vederlag kan gis på flere måter.

På side 44 kap. 9.5 Juridisk gjennomførbarhet

Det vil være rettslig adgang til å gjennomføre ekspertgruppens anbefalte modell om å oppheve pliktsystemet - herunder oppheve aktivitetsplikten mot avkortning i kvotefaktorer - samt etablere en kvotebeholdning for de avkortede kvotefaktorene og et næringsfond basert på inntektene fra kvotebeholdningen.

Ekspertgruppens konklusjoner:

Ekspertgruppens prinsipp om at mengden fisk som skal omfordeles skal begrenses av den kostnad pliktsystemet påfører trålerne er totalt skivebom. Trålerne har levd godt på den fisken de har hatt disponibel, og trålerne har vært i fremste rekke gjennom alle år for å utvanne og uthule pliktsystemet. Alle lovnader i forkant av kjøp av trålere og anlegg samt søknader om dispensasjoner er lagt i skuffen med henvisning til lønnsomheten etter at tillatelsene er gitt. Ekspertgruppens frykter for trålerernes søksmålsrett etter at eventuelle kvoter er tatt fra dem. Dette får ekspertgruppen til å glemme kystsamfunnene og den samfunnskontrakten som trålerne har sagt ja til da de aksepterte pliktsystemet i utgangspunktet. Dette kan ikke aksepteres.

Vedlegg 4

Dokument 8-7 S (2016-2017) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Bakke-Jensen og Oskar J. Grimstad om å utvide områdeadgangen i det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe

Ved Stortingets behandling av St.meld. nr. 40 (2006–2007) ble det etablert en såkalt «områdeadgang» i det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe. Denne ordningen innebærer at fartøy som er merkeregistrert i Øst-Finnmark, herunder kommunene Nordkapp og Porsanger, kan delta i åpen gruppe i det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe i Øst-Finnmark. I tillegg til registreringsstedet gjelder det også noen ytterligere vilkår for å delta i åpen gruppe. Dette begrunnet man med at det var fiskerne i disse farvannene som var plaget med den nylig innflyttede krabben. Krabben forstyrret og umuliggjorde for en stor del de tradisjonelle fiskeriene. De som opplevde tap av fiskeri på grunn av krabbens inntreden, skulle få tillatelse til krabbefisket som kompensasjon.

Ved behandlingen av Meld. St. 17 (2014–2015) Evaluering av forvaltningen av kongekrabbe, ble det vurdert om denne områdeadgangen også skulle utvides til å omfatte Måsøy kommune. Dette ble begrunnet med at fiskerne fra Måsøy kommune hadde like store ulemper som de i øst. Flertallet fant den gangen ikke å ville gjøre endringer i områdeadgangen.

Det er i dag adgang for fartøy hjemmehørende fra andre områder enn Øst-Finnmark til å delta i lukket gruppe i det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe. Utviklingen siden Stortingets behandling av evalueringsmeldingen tilsier imidlertid at det nå er et behov for å etablere en ordning som medfører at fartøy fra Vest-Finnmark også kan delta i åpen gruppe. Fangst av kongekrabbe har vist seg å være et godt tilskudd til driften av fiskefartøy i de områdene som i dag nyter godt av adgangen til å delta i den kommersielle fangsten, og den samme muligheten bør også fiskere i resten av Finnmark kunne få. En konsekvensutredning levert av varaordfører Tor Bjarne Stabell fra Måsøy synliggjør at stor og nødvendig aktivitet i desimeringsfisket i vest også påfører ulemper til fiskere som deltar i mer tradisjonelt fiskeri.

I Meld. St. 17 (2014–2015) Evaluering av forvaltningen av kongekrabbe, ble også de ulike momentene som dagens vestgrense, deltakerkriterier, fartøystørrelse, kvoter m.m. evaluert. Det ble i evalueringen spesielt bemerket at dagens grense for det kvoteregulerte området har vært en vellykket grensedragning, spesielt på grunn av den topografiske plasseringen og den naturlige hindringen den er, for videre spredning vestover av denne introduserte arten i økosystemet. Stortinget sluttet seg til meldingen i sin behandling av denne i juni 2015. Eksisterende vestgrense for kvotesystemet bør ikke flyttes.

Et annet element som ble innført i Meld. St. 17 (2014–2015), var aktivitetskrav i annet fiskeri for å kvalifisere for deltakeradgang i kongekrabbefisket. Dette ble innført for å sikre at det i større grad var aktive fiskere som fikk delta i fisket. Summen omsatt i annet fiskeri er i dag satt til 100 000 kroner. Det har vært en betydelig økning i totalkvoten av kongekrabbe fra 2015 til 2016, fra 1 300 til 2 000 tonn. Dette innebærer at totalkvotens størrelse gir et visst kvotegrunnlag for utvidet deltakelse i fisket. Samtidig vil det være svært uheldig om man ender opp med en fartøykvote som er så liten at mange ikke vil se seg tjent med å delta i fisket. I lys av dette bør aktivitetskravet trappes opp over en treårsperiode slik at man sikrer at denne retten tilkommer aktive fiskere.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen endre vilkårene for å kunne delta i åpen gruppe i kystfartøygruppens fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område slik at også fartøy som er registrert i resten av Finnmark, kan delta på samme vilkår som fartøy fra Øst-Finnmark. Videre bes regjeringen presentere en opptrappingsmodell for aktivitetskravet slik at man sikrer at denne retten tilkommer aktive fiskere. Endringen bør gjøres gjeldende fra 2017.

Vedlegg 5

1. Ferskfiskordningen for fiske av torsk nord for 62° N.

Ordningen innebærer at fartøy som lander all fangst fersk får et kvotetillegg på torsk.

Kvotetillegget gis uavhengig av om fartøyet har torskekvote igjen eller ikke.

Kystfiskefartøy i åpen og lukket gruppe med lasteromskapasitet under 500m³ som fisker med konvensjonelle redskap, kan delta i ordningen.

I 2015 var det avsatt totalt 19 300 tonn torsk til ferskfiskordningen, hvorav 17200 tonn er fordelt til fartøy i lukket gruppe og 2 100 tonn er fordelt til fartøy i åpen gruppe.

Reguleringen for 2015 var slik:

- Fra og med 6. april er kvotetillegget på 20 prosent på ukebasis. Kvotetillegget øker til 30 prosent 29. juni.
- Kvotetillegget regnes ut fra all samlet fersk fangst i tidsrommet fra og med mandag kl. 00.00 til og med søndag kl. 23.59.
- Fangst som overstiger 50 prosent på den enkelte landing vil ikke være gjenstand for inndragning under ferskfiskordningen.
- Dersom fartøyet ikke har torskekvote igjen, vil fangst av torsk som overskrider den til enhver tid tillatte torskeandel i henhold til ferskfiskordningen på ukebasis inndras.
- Fartøy som har torskekvote igjen blir kun kvotebelastet for den delen av torskefangsten som overstiger den gjeldende prosenten på ferskfiskordningen, i den tid ordningen pågår.
- Ferskfiskordningen omfatter ikke torsk som utløser kvotebonus som følge av levendelagring.

Hvem kan delta i ferskfiskordningen?

Forutsetninger for å kunne delta i ferskfiskordningen for torsk nord for 62° N:

1. Fartøy må levere all fangst fersk.
2. Fangsten må leveres som rund eller sløyd hodekappet torsk.

3. Fangsten må registreres med tilhørende produkttilstand og konserveringsmåte på landings- og sluttseddel.

I tillegg må fartøyet ha deltakeradgang i lukket eller åpen gruppe i henhold til forskrift 19. desember om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2015 kapittel 2 nr II.

Fiske på ferskfiskordningen for torsk nord for 62° N kan stoppes når kvoten er beregnet oppfisket.

2. Turistfiske

Det har alltid blitt fisket mye, ikke bare ute i havet, men også langs kysten av Norge. Vi er så heldige at alle, også turister, kan fiske gratis i sjøen. Slik ønsker vi å ha det også i fremtiden, men det er ingen selvfølge. For at kommende generasjoner også skal kunne ha glede av rekreasjonsfiske, må alle gjøre en innsats. Fisken i havet tilhører fellesskapet, og i Fiskeridirektoratet er vi opptatt av å sikre fiskebestandene for fremtiden.

Derfor må turister følge disse reglene når de fisker i sjøen:

- Utenlandske turister kan kun bruke håndholdt redskap når de fisker i sjøen. Turister har ikke anledning til å bruke garn, teiner, ruser, liner og lignende.
- Du kan ta med deg opp til 15 kilo fisk og én (hel) troféfisk ut av landet. Ferskvannsfisk som laks, ørret og røye er unntatt fra 15-kilosregelen. Det er strenge regler for fiske av disse artene både i ferskvann og saltvann.
- Du må være mer enn 100 meter fra nærmeste oppdrettsanlegg når du fisker. All båttrafikk skal skje minst 20 meter unna oppdrettsanlegg og festeanordninger.
- Utenlandske turister har ikke adgang til å selge fangsten sin.
- Du må ikke fiske fisk under minstemålet for de ulike artene.

Fiskeridirektoratet svarer gjerne på spørsmål på engelsk, russisk eller norsk. [Send oss en e-post](#).

Minstemål i turistfisket

Alle som fisker i sjøen i Norge må følge reglene om minstemål. Målet er at flere småfisk skal få leve til de blir store nok til å formere seg.

Dersom du får en fisk som er under minstemål, skal du fukte hendene i sjøen, løsne den forsiktig fra fiskeredskapen og slippe den ut i sjøen igjen. Dersom fisken er død eller ikke levedyktig kan du spise den. For å unngå å få flere fisk under minstemål kan du for eksempel skifte fiskeplass eller prøve med større fiskekrok.

Gjeldende minstemål finner du i [forskrift om utøvelse av fiske i sjøen](#).

Vi har laget egne brosjyrer med informasjon om minstemål på norsk, russisk, engelsk, tysk, polsk og tsjekkisk.